

Methodieken

Naar een opportuniteitennota
Gemeenteraadsverkiezingen

2024

Waarom?

Eén van de centrale opdrachten van beweging.net is wegen op samenleving en beleid. Een verkiezingsjaar is de ideale gelegenheid om opportuniteiten die bewegingspunten of andere lokale groepen opvangen naar voor te schuiven. Zo kunnen zij proberen om deze effectief in een meerjarenplan te krijgen en in de praktijk te brengen.

Afhankelijk van de draagkracht en zin van het lokaal bewegingspunt of andere groep biedt beweging.net verschillende methodieken aan, die hier geordend zijn volgens investeringstijd en intensiteit.

Er is keuze uit vijf opties.

Waarom?

I	Snel naar een nieuwe prioriteitennota	p.5
II	Van een oude naar een nieuwe prioriteitennota via placemats	p.6
III	Open gesprekstafels	p.8
IV	Een World Café methodiek van 1 uur ‘medium’	p.9
V	Een World Café methodiek van minstens 2 uur ‘large’	p.14
BIJLAGEN	30 creatieve topprioriteiten gemeenteraadsverkiezingen	p.21
	Fiche moderator World Café methodiek (medium)	p.28
	Fiche moderator World Café methodiek (large)	p.29
	Team Maatschappelijke Innovatie	p.31

Snel naar een nieuwe prioriteitennota

15 minuten

Kies samen met je bewegingspunt of groep 5 prioriteiten uit een lijst van 30 concrete en innovatieve voorstellen van beweging.net. Deze keuze wordt door de stafmedewerker Maatschappelijke Innovatie opgemaakt en kan je nadien verspreiden bij wie je wil.

De lijst van de 30 voorstellen vind je in bijlage.

Meer informatie over de concrete voorstellen vind je op de website www.verkiezingen.net.

Beweging.net biedt hiervoor een handige op maat gemaakte placemat (A3) aan die kan gebruikt worden tijdens samenkomsten of maaltijden (vb. op Rerum Novarum). Een voorbeeldsjabloon vind je hieronder.

6

Benodigdheden:

- Een onderlegger in A3-formaat voor elke deelnemer.
- Per tafel voldoende exemplaren van het prioriteitenplan van 2018. Let op: belangrijk hierbij is dat je hierop alle concrete beleidsvoorstellen nummert. Op die manier moeten de deelnemers op de onderlegger enkel de nummers noteren.
- Balpenen.

Zorg tijdens je activiteit voor een moment dat je deelnemers collectief met de onderlegger aan de slag gaan. Een oproep om het “tussendoor eventjes” in te vullen, werkt niet. De deelnemers voeren individueel de opdrachten uit die ook op de onderlegger vermeld staan:

1. Duid voor elk van de 6 thema's hieronder de voorstellen aan die voor jou het belangrijkst zijn. Let op: nooit meer dan de helft van de bolletjes inkleuren.
2. Kleur de bolletjes van de 3 thema's die jouw belangrijkste prioriteiten bevatten.
3. Evalueer het prioriteitenplan van 2018 in het grijze vak links.

Met de resultaten ga je nadien als bewegingspunt zelf aan de slag en schrijf je een opportuniteitennota voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Open gesprekstafels

60 minuten

Nodig een zo divers mogelijke groep mensen uit (zowel politici, betrokken inwoners, ...) op een publieke plaats zonder enige drempels (geen inschrijvingen, geen lezing, ...). In deze ruimte organiseer je thematafels waar deelnemers op hun eigen tempo en interesse kunnen uitwisselen.

Beweging.net zorgt voor uitgewerkte 'tegels'. Op deze tegels staan verschillende concrete voorstellen per thema om de gesprekken te stofferen. Als organisator kan je ook voor experts en/of politici zorgen die bij bepaalde thema's wat meer toelichting kunnen geven. Deze methodiek beoogt het dichterbij brengen van politici en inwoners/mensen van de gemeente.

Een World Café methodiek van 1 uur ‘medium’

60 minuten

Deze methodiek is er voor groepen die wat intensiever aan de slag willen met vrijwilligers en partnerorganisaties. Deze methodiek komt in aanmerking als vorming binnen beweging.academie. Dit betekent dat er een financiële tussenkomst voorzien wordt per deelnemer voor de zaal en catering en een forfait voor de communicatie.

De aanpak start vanuit een 10-tal voorstellen waarop verder wordt gewerkt. Deze voorstellen worden vooraf door een beperkte groep (vb. kernleden van een bewegingspunt) gekozen uit de fiches, uit de vorige prioriteitennota of uit de resultaten van de gemeente/stadsmonitor.

Denk hierbij aan thema's zoals: mobiliteit, klimaat, (sociale)huisvesting, onderwijs, zorg en gezondheid, diversiteit, kinderopvang, werk, armoede, onderwijs,..

Per tafel wordt iemand aangeduid om het gesprek in goede banen te leiden en te modereren.

Zorg voor een caféopstelling: kleine tafels met max. 5 deelnemers per tafel, informeel en gezellig.

Benodigdheden:

Indien nodig AO-kaart van de gemeente, gemeentemonitor of gemeentelijke spiegel met enkele cijfers van de gemeente, een lijst met tien thema's die ter voorbereiding naar voor worden geschoven.

Er kan in samenspraak met de groep op voorhand een lijst gemaakt worden met "dooddoeners": begrippen/thema's/items die tijdens de gesprekstafels niet aan bod mogen komen.

Elke deelnemer draagt een naamkaartje in de vorm van een gemeentebord.
Instructieblad/kort overzicht voor de moderatoren (zie pagina 28).

RONDES	VRAAGSTELLING	TIMING
Welkom	Hoe ziet de avond eruit en wat willen we bereiken?	5 min.
Ronde 1 – Wat leeft er in mijn gemeente?	Waarop moet de gemeente inzetten tijdens de volgende legislatuur?	15 min.
Ronde 2 – Analyse mogelijke opties	Wat zijn voor ons de topprioriteiten?	15 min.
Ronde 3 – Opportuniteiten op korte termijn	Welke to do's willen we in de opportuniteitennota in het bestuursakkoord?	15 min.

Wat leeft er in mijn gemeente?

CENTRALE VRAAG:
WAT LEEFT ER IN MIJN GEMEENTE?

15 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
2 min.	De moderator heet iedereen welkom aan tafel, schetst de hoofdvraag: <i>Waarop moet de gemeente inzetten tijdens de volgende legislatuur?</i> De vooraf gemaakte keuzes worden kort toegelicht.	Vooraf gemaakte keuzes uit: fiches GRV, de vorige prioriteitennota of uit de resultaten van de gemeente/stadsmonitor/ gemeentelijke spiegel.
3 min.	De deelnemers denken individueel na over de vraag en schrijven hun input neer op post-it's. Elk element wordt apart neergeschreven.	Post-it's, stiften
10 min.	Deelnemers stellen een voor een hun input voor en lichten kort toe. Wanneer een idee is voorgesteld, krijgt het een plaats op een centrale flap. De moderator clustert de input en legt gelijk(aardige) elementen samen. Deelnemers kunnen steeds extra elementen toevoegen.	Sjabloon met hoofdvraag ronde 1

Analyse mogelijke opties

CENTRALE VRAAG:

WAT ZIJN VOOR ONS DE TOPPRIORITEITEN?

15 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
2 min.	De moderator stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: <i>Wat zijn nu voor ons de topprioriteiten?</i> De moderator overloopt kort de input van de vorige ronde en legt gemaakte redeneringen uit.	Groot wit blad met de antwoorden van de eerste ronde
5 min.	STEMMING: om de discussie meer te focussen krijgen de deelnemers 2 tot 4 stemmen (afhankelijk van aantal participanten): welke problemen/uitdagingen (of clusters) vind je het meest prangend/prioriteit? Deze stemming is richtinggevend en moet bepaalde trends blootleggen: waar gaan we verder mee aan de slag.	Kleine stickers
8 min.	Open uitwisseling over prioritaire uitdagingen/problemen/clusters: focus op analyse	

Opportunities op korte termijn

CENTRALE VRAAG:

WELKE TO DO'S WILLEN WE IN DE OPPORTUNITEITENNOTA?

15 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
3 min.	De moderator stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: <i>Welke to do's willen we in de opportuniteitennota?</i> Deze vraag passen we toe op de analyse van de mogelijke opties die uit de vorige ronde is gekomen.	Groot wit blad met de antwoorden van de vorige ronde
12 min.	De deelnemers kiezen in consensus, op welk onderdelen van de analyse ze verder bouwen, en vertalen dit naar een zo uitgewerkt mogelijk plan: • Korte omschrijving van het idee • Randvoorwaarden • To do's voor de gemeente of stad • Betrokkenheid van welke actoren • Overzicht van goede praktijken • ...	Sjabloon voorzien

Een World Café methodiek van minstens 2 uur ‘large’

120 minuten

Met deze methodiek, voor groepen die wat intensiever aan de slag willen met vrijwilligers en partnerorganisaties, bieden we een haalbaar stappenplan om na te denken over hoe hun stad of gemeente er in de toekomst moet uitzien en welke beleidsprioriteiten hierbij op kortere termijn belangrijk zijn. We starten met een open geest en een wit blad, waarbij we eerst het einddoel bepalen, vooraleer we concreter worden.

Deze aanpak start met een droombeeld van jouw ideale gemeente in 2040. Via verschillende rondes en overlegtafels komen we stap voor stap tot een opportuniteitsnota. Deze methodiek komt in aanmerking als vorming binnen beweging.academie. Dit betekent dat er een financiële tussenkomst voorzien wordt per deelnemer voor de zaal en catering en een forfait voor communicatie. Je kan hierbij een beroep doen op de stafmedewerker Maatschappelijk Innovatie van jouw regio (zie pagina 35).

Debat in verschillende rondes:

Deze methodiek start met een brede vraagstelling (ronde 1) die in de vervolgrondes wordt verscherpt en bijgesteld. Op die manier kan er in een bepaalde tijdspanne worden gewerkt aan concrete voorstellen uitkomsten.

Debat in verschillende groepen:

Om te vermijden dat deelnemers te sterk blijven vasthangen aan hun eigen ideeën of het gesprek te sterk domineren, adviseren we om per ronde (tijdens ronde 1 en 2) van gesprekstafel te wisselen. Enkel bij de laatste ronde (ronde 3) zal de deelnemer zelf kunnen kiezen aan welke thematische tafel hij/zij/x wil participeren. Deelnemers ontvangen bij aankomst willekeurig een sticker met daarop de tafelvolgorde per ronde. Voor de groepsverdeling kan je bijvoorbeeld ook werken met de kleur van stoelen waar ze op zitten of iets onder de stoel bevestigen ... wees creatief! Bij sommige groepen zijn ook politici aanwezig. Spreek op voorhand hun rol af (mee participeren aan de gesprekstafels of een tafel modereren).

Moderatie:

Om de gesprekken aan de verschillende tafels in goede banen te leiden, blijft er per tafel één persoon zitten tijdens de rondewissels (ronde 1 en 2). Op die manier kan het gesprek uit de vorige ronde kort samengevat worden en vermijden we om telkens te zoeken naar nieuwe redeneringen (deelnemers bouwen verder op de input van de vorige groep).

Caféopstelling:

Kleine tafels met max. 5 deelnemers. Informeel en gezellig (en liefst in de buurt van een toog).

Benodigdheden:

Indien nodig AO-kaart van de gemeente, gemeentemonitor of gemeentelijke spiegel met enkele cijfers van de gemeente. Er kan in samenspraak met de groep op voorhand een lijst gemaakt worden met 'dooddoeners', begrippen/thema's/items die tijdens de gesprekstafels niet aan bod mogen komen. Elke deelnemer draagt een naamkaartje in de vorm van een gemeentebord.

Instructieblad/kort overzicht voor de moderatoren (zie pagina 29).

RONDES	VRAAGSTELLING	TIMING
Welkom	Hoe ziet de avond eruit en wat willen we bereiken?	10 min.
Ronde 1 – Wat leeft er in mijn gemeente?	Hoe ziet mijn ideale stad of gemeente eruit in 2040?	40 min.
Ronde 2 – Analyse mogelijke opties	Welke belangrijke stappen moeten nog gezet worden in de stad of gemeente om dit ideaalbeeld te bereiken?	40 min.
Ronde 3 – Opportuniteiten op korte termijn	Welke voorstellen willen we in de prioriteitennota?	30 min.

Wat leeft er in mijn gemeente?

CENTRALE VRAAG:

HOE ZIET MIJN IDEALE STAD OF GEMEENTE ERUIT IN 2040?

MOGELIJKE THEMA'S ALS INSTEEL: MOBILITEIT, KLIMAAT, (SOCIALE)HUISVESTING, ONDERWIJS, ZORG EN GEZONDHEID, DIVERSITEIT, KINDEROPVANG, WERK, ARMOEDE, ONDERWIJS,...

40 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
5 min.	De moderator heet iedereen welkom aan tafel, schetst de hoofdvraag en legt kort het doel van deze ronde uit: Hoe ziet mijn ideale stad of gemeente eruit in 2040? • Wat is er nu al en wat is er te kort? • Wat komt nu te weinig aan bod? • Waarop moeten we niet inzetten of wel inzetten? • Wat leeft er in de gemeente? Tip: zo positief mogelijk benaderen! Vraag telkens om antwoorden te voorzien van concrete voorbeelden. We proberen de antwoorden zoveel mogelijk te clusteren.	Groot wit blad met vragen Fiches gemeenteraads-verkiezingen (op voorhand items/thema's selecteren of de avond zelf)
5 min.	De deelnemers denken individueel na over de vraag en schrijven hun input neer op post-it's. Elk element wordt apart neergeschreven.	Post-it's, stiften
30 min.	Deelnemers stellen een voor een hun input voor en lichten kort toe. Wanneer een idee is voorgesteld, krijgt het een plaats op een centrale flap. De moderator clustert de input en legt gelijk(aardige) elementen samen. Deelnemers kunnen steeds extra elementen toevoegen.	Sjabloon met hoofdvraag ronde 1

Analyse mogelijke opties

CENTRALE VRAAG:

WELKE BELANGRIJKE STAPPEN MOETEN NOG GEZET WORDEN IN DE STAD OF GEMEENTE OM DIT IDEALBEELD TE BEREIKEN?

40 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
10 min.	De moderator stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: <i>Welke belangrijke stappen moeten nog gezet worden in de stad of gemeente om dit ideaalbeeld te bereiken?</i> Deze vraag passen we toe op de mogelijke thema's die tijdens de vorige ronde zijn gemaakt. De moderator overloopt kort de input van de vorige ronde en legt gemaakte redeneringen uit.	Groot wit blad met de antwoorden van de eerste ronde
5 min.	STEMMING: om de discussie meer te focussen krijgen de deelnemers 2 tot 4 stemmen (afhankelijk van aantal participanten): welke problemen/uitdagingen/thema's (of clusters) vind je het meest prangend/prioriteit. Deze stemming is richtinggevend en moet bepaalde trends blootleggen: waar gaan we verder mee aan de slag.	Kleine stickers
20 min.	Open uitwisseling over prioritaire uitdagingen/ problemen/ clusters: focus op analyse	

Uitkomst: analyse van (een cluster van) enkele prangende uitdagingen en mogelijke opties.

Opportunities op korte termijn

CENTRALE VRAAG:

WELKE TO DO'S/VOORSTELLEN WILLEN WE IN DE OPPORTUNITEITENNOTA?

30 minuten

TIMING	DOEL	BENODIGDHEDEN
5 min.	De deelnemers kiezen een themagroepje waaraan ze willen verder werken.	
5 min.	De moderator stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: <i>Welke to do's willen we in de opportuniteitennota?</i> Deze vraag passen we toe op de analyse van de mogelijke opties die uit de vorige ronde is gekomen. De moderator overloopt kort de input van de vorige ronde en legt gemaakte redeneringen uit. Deelnemers kunnen vragen stellen en linken leggen/ideeën bundelen.	
25 min.	De deelnemers kiezen in consensus, op welk onderdeel van de analyse ze verder bouwen, en vertalen dit naar een zo uitgewerkt mogelijk plan: • Korte omschrijving van het idee • Randvoorwaarden • To do's voor de gemeente of stad • Betrokkenheid van welke actoren • Overzicht van goede praktijken • ...	Sjabloon voorzien

Uitkomst: aanzetten en thema's voor opportuniteitennota.

Bijlagen

30 creatieve topprioriteiten gemeenteraadsverkiezingen

1 **Ga voor een goed functionerende gemeente en gemeenteraad** (fiche 1) *Versterk de werking van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad moet opgewaardeerd worden, zodat ze o.m. haar rol als vertegenwoordiging van de bevolking en als controleorgaan van het Schepencollege ernstig kan nemen. Een aantal wijzigingen dringen zich op. We pleiten voor een ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraadsleden, zodat ze hun werk in de gemeenteraad beter kunnen voorbereiden. Maar er is meer mogelijk. Laat niet de burgemeester, maar een voorzitter de gemeenteraad voorzitten. Wees creatief in de manier van vergaderen met meer dynamische vormen van besluitvorming, zoals dat ook in de coronaperiode kon. Verdedig mee het idee om het statuut van de gemeenteraadsleden te verbeteren door bv. meer politiek verlof. Voorzie voldoende tijd voor informatie en overleg tijdens het beleidsvoorbereidende proces van dossiers. Vraag op geregelde tijdstippen in de legislatuur naar een evaluatie van het lokale meerjarenplan, afgesproken in het kader van de beleids- en beheerscyclus. Werk samen met de hele gemeenteraad (meerderheid en oppositie) een visie voor de gemeente op lange termijn uit, dat mee richting geeft aan het beleid over meerdere beleidsperiodes heen.

2 **Geef stem aan de burger** (fiche 3) *Geef bestaande advies- en overlegorganen de mogelijkheid om op een duurzame manier zelf burgerinspraak te organiseren.*

Geef ze de mensen en de middelen om werk te maken van participatie-initiatieven. Door burgerinspraak te organiseren via de adviesraden, garandeer je dat de stem van de burgers een plaats krijgt in het beleidsproces, en vermijd je de creëe van allerlei participatie-initiatieven die langs en los van elkaar staan. Op die manier creëer je een win-win situatie: burgers voelen zich betrokken bij het adviesproces en het advies wordt verrijkt met inzichten van burgers.

3 **Organiseer de gemeentelijke fiscaliteit op rechtvaardige manier** **Maak werk van een lokale tax shift** (fiche 5) *Voer een sociaal retributiebeleid.*

Vuilniszakken, containerparken, bibliotheekdiensten, vrijetijdsbeleving: voor heel wat van hun diensten rekenen gemeenten een bedrag aan. Het is belangrijk dat lokale besturen voor de basisdiensten ook mogelijkheden tot sociale correcties voorzien, door kortingen te koppelen aan de verhoogde tegemoetkoming bijvoorbeeld. Een sociaal retributiebeleid is het sluitstuk van een rechtvaardig sociaal beleid. Gemeenten zouden daarom in samenspraak met maatschappelijke werkers en verenigingen op zoek moeten gaan naar de meest democratische retributiemodellen.

4 Houd de lokale meerwaarden in publieke handen Houd de publieke zorg in publieke handen (fiche 6)

Voer een proactief grondenbeleid.

Voer een proactief grondbeleid met behoud van publieke grondposities en toepassing van erfpacht en opstalformules zodat betere ruimtelijke sturing mogelijk is en ook betaalbaarheid gerealiseerd kan worden. Lokale besturen moeten rekening houden met onvoorziene aankopen in de begroting. Snelheid van beslissen is cruciaal. De eigen grondpositie versterkt bovendien de onderhandelingspositie met ontwikkelaars, doordat er bijvoorbeeld ruilmogelijkheden ontstaan. Een andere minder bekende optie is de last tot grondafstand om er sociale woningen op te laten bouwen.

5 Maak van betaalbaar wonen dé topprioriteit (fiche 8)

Maak een opportuniteit van de renovatieopgave voor betaalbaar wonen.

Ingrijpend renoveren is voor de helft van de huishoudens onbetaalbaar. Start met collectieve renovaties. Bekijk waar de woonmaatschappij een rol kan opnemen. Eigenaars die hun huurwoning willen verkopen of tegen de renovatie opzien kunnen in ruil voor sociale inhuring hun woning laten renoveren door de woonmaatschappij.

6 Realiseer een echte bouwshift (fiche 10)

Meng functies waar mogelijk.

Verweef zoveel als kan. Een groter inbreidingsproject kan woon- met andere dienstverlenende functies combineren zoals kinderopvang, een fietsbieb, horeca, buurtwinkels, kleinhandel en ook nog collectieve woonvormen bevatten. Investeer in een projectregisseur voor de coördinatie. Leg lage huurprijzen op tijdens de eerste jaren om handelszaken en sociale ondernemers de kans te geven hun zaak op te bouwen.

7 Realiseer een echte bouwshift (fiche 10)

Maak van de bouwshift een positief verhaal dat de voordelen en mogelijkheden van een nieuwe manier van wonen en ruimtegebruik laat zien.

Toon aan dat verdichting en inbreiding niet betekenen dat mensen moeten inboeten aan comfort of privacy, maar dat ze juist kunnen leiden tot een hogere woonkwaliteit en leefbaarheid. Zorg voor een divers en betaalbaar woningaanbod dat aangepast is aan de noden en wensen van de verschillende doelgroepen. Stimuleer het gebruik van collectieve en gedeelde voorzieningen, zoals energie, mobiliteit, groen en diensten. Creëer aangename en veilige publieke ruimten die ontmoeting en sociale cohesie bevorderen.

8 Maak werk van een sterk lokaal armoedebeleid (fiche 12)

Laat het BCSD wegen op het armoedebeleid.

Er wordt weinig gebruik gemaakt van de decretale mogelijkheid om onafhankelijke experts op te nemen in het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD). Toch zou dat een goede piste zijn om bijstand te objectiveren. In heel wat gemeenten heet het BCSD bovendien een uitgesproken beleidsgerichte rol gekregen en kunnen zij patronen uit individuele dossiers op de beleidstafel brengen. Daarbij is het cruciaal dat de voorzitter van het BCSD tevens opgenomen is in het college en dat de sociale dienst beleidssignalen kan geven of –initiatieven kan nemen. Een versterking van de rol van het BCSD kan gemeenten helpen om het sociaal beleid breder en kwaliteitsvoller te bespreken.

9 **Zet in op het verminderen van armoede** (fiche 13) *Sla de brug tussen ouders en scholen: werf brugfiguren aan.*

Brugfiguren die aan de schoolpoort in gesprek gaan met ouders, kunnen de soms moeilijke band met de school verbeteren. Zij horen waarom sommige ouders niet naar oudercontacten komen, of waarom kinderen zich niet goed voelen op school. Een armoedevriendelijk schoolbeleid maakt een wereld van verschil voor kinderen die in armoede opgroeien. Om dat beleid vorm te geven, is een constructieve dialoog nodig. Brugfiguren kunnen daar een belangrijke rol in spelen.

10 **Zet in op het verminderen van armoede** (fiche 13) *Voer de UiTPAS in.*

Ook mensen in armoede hebben recht op vrijetijdsactiviteiten. Om de financiële drempel te verlagen, is de UiTPAS een goed instrument. Omdat iedereen van het aanbod zou moeten kunnen genieten, is het belangrijk dat de UiTPAS over heel Vlaanderen uitgerold wordt én dat er een voldoende ruim vrijetijdsaanbod is, ook voor (jonge) kinderen. Verder is er een breed plan nodig om het systeem bekend te maken en mensen toe te leiden. Ook hierin geldt dat de beste strategie die van samenwerking met lokale armoedeverenigingen is.

Tegelijkertijd moet het ook voldoende interessant blijven voor lokale actoren om actief in te zetten op het werven van kwetsbare deelnemers. Zorg daarom voor voldoende middelen om 80 % van de kost voor een activiteit voor mensen met het recht op een kansentarief als lokale overheid zelf te dragen.

11 **Creëer werkkansen voor kwetsbare doelgroepen** (fiche 14) *Maak werk van tijdelijke werkervaring en vermijd gemeenschapsdienst.*

Voor het activeren van mensen zonder werk hebben gemeenten intussen een heel instrumentarium ter beschikking. Het systeem van artikel 60 heeft zijn effectiviteit bewezen in het activeren van leefloongerechtigden. Zet ook in op kwaliteitsvolle trajecten voor kwetsbare jongeren om hen duurzaam toe te leiden naar een job. Maar niet elk instrument is even kwaliteitsvol. De recent geïntroduceerde 'gemeenschapsdienst' voor langdurig werkzoekenden is volgens ons ten eerste te vermijden. Er zijn voldoende alternatieven voor handen.

12 **Creëer ruimte voor vrijwilligers** (fiche 15) *Zet in op een impactreflex.*

Bekijk de nieuwe regelgeving wat de impact is op vrijwilligers en organisaties.

13 **Creëer ruimte voor vrijwilligers** (fiche 15) *Laat vrijwilligers doen waar ze goed in zijn, namelijk vrijwilliger zijn.*

Verminder de administratieve lasten en bureaucratie voor vrijwilligers. Dit kan door subsidie-reglementen en aanvraagprocedures eenvoudiger en sneller te maken, waar mogelijk te werken met kruispuntbanken zodat informatie over de organisaties gedeeld kan worden en te werken met een verenigings- of vrijwilligersloket.

14 Geef ruimte aan jongeren (fiche 16) *Elke jeugdvereniging verdient een kwaliteitsvol jeugdlokaal.*

In 2022 deden Scouts en Gidsen Vlaanderen, Chirojeugd Vlaanderen, FOS Open Scouting KLJ en KSA, in samenwerking met Vives Hogeschool, een grootschalig onderzoek naar de staat van jeugdlokalen bij 928 groepen. De resultaten waren ontluisterend. Zo bleek 58 % van de lokalen niet goed geïsoleerd. 45 % van de lokalen kan onvoldoende verwarmd worden. Bijna de helft geeft aan te klein behuist te zijn en een derde heeft te weinig speelruimte. Breng de toestand van de jeugdlokalen binnen de gemeente in kaart en treed in dialoog met de jeugdorganisaties, de eigenaars van de lokalen en het bredere middenveld. Sensibiliseer rond de risico's van onveilige lokalen en ondersteun initiatieven om de kwaliteit van jeugdlokalen te verbeteren door de drempel voor subsidies zo laag mogelijk te maken.

15 Zet in op brede school als knooppunt van de samenleving (fiche 17) *Onderzoek samen met scholen hoe ruimtes op school tijdens en buiten de schooluren kunnen worden ingezet voor het verenigingsleven.*

Zo zijn er heel wat organisaties die taallessen, huiswerkklassen of vrijetijdsactiviteiten organiseren. Op die manier speel je in op een nood van deze organisaties en verlaag je tegelijkertijd de drempel voor leerlingen om aan dergelijke activiteiten te participeren. Zorg er tegelijkertijd voor dat scholen kennis maken met verenigingen en initiatieven uit de buurt. Door hierop in te zetten wordt de school ingebed in de lokale gemeenschap wat het lokale weefsel enkel kan versterken. Denk in dat kader zeker ook na over het organiseren van zomerlessen.

16 Voer een sociaal beleid dat toegankelijk en nabij is (fiche 18) *Maak het de burger eenvoudiger in zijn zoektocht naar antwoorden.*

Veel burgers zitten met vragen, maar vinden simpelweg de weg niet naar het aanbod. Ze botsen op digitale drempels, struikelen over doorverwijzingen of weten gewoon niet waar te beginnen. Met het Geïntegreerd Breed Onthaal kunnen lokale besturen als regisseur een samenwerkingscultuur tot stand brengen tussen de verschillende onthaaldiensten in hun gemeenten. Ook in de eigen administratie kunnen lokale besturen 'breder onthalen' door in te blijven zitten op fysieke loketten, wijkteams, een cultuur van warm onthaal bij hun eigen medewerkers te creëren, en verbinding te zoeken met 'vindplaatsen', zoals lokale dienstencentra, jeugdhuizen en scholen. Door digitale drempels weg te nemen, maar ook het binnenlopen zonder afspraak mogelijk te maken, kunnen mensen geholpen worden die niet onmiddellijk het juiste administratieve schuifje voor hun vraag vinden. Kortom, houd de eigen diensten toegankelijk, ook voor zij die niet goed te been zijn of digitaal moeilijker hun weg vinden.

17 Houd de publieke zorg in publieke handen (fiche 19) *Grijp niet naar privatisering of afstoting als besparingsinstrument, want dat is contraproductief.*

Ga op zoek naar alternatieve oplossingen bij financiële krapte. Een grondige analyse van de kostenstructuur, de financieringsstromen en de werkingsprocessen geven inzicht in de financiële rendabiliteit van de dienstverlening en in de mate waarin de dienstverlening haar doelen realiseert. Een lokaal bestuur kan deze inzichten gebruiken om de financiële leefbaarheid van haar dienstverlening te verbeteren. Bij privatisering zijn het dikwijls de lokale besturen die de kastanjes uit het vuur moeten halen, omdat de zwaarste zorgvormen en minst gefortuneerd doelgroepen financieel nu eenmaal verlieslatend zijn en dus niet 'interessant' voor andere spelers. De gaten die daar vallen, komen uiteindelijk toch bij de gemeente, dus de burger, terecht.

18 **Maak ruimte voor zorg en welzijn** (fiche 20) *Maak ruimte voor nabije en kleinschalige zorg.*

Grondprijzen maken het vaak moeilijk voor zorgvoorzieningen om 'nabij' te blijven, op een centrale locatie in de gemeente. Dat is geen gunstige evolutie, want juist die nabijheid van zorg is een belangrijk goed. Denk aan de nabijheid van openbaar vervoer en andere voorzieningen, maar ook aan de inbedding in de lokale gemeenschap. Lokale besturen zouden daarom in hun ruimtelijk beleid, bij het aansnijden van nieuwe ontwikkelingen bijvoorbeeld, steeds plaats moeten reserveren voor welzijn en zorg. Ook door middel van de stedenbouwkundige lasten bij nieuwe projecten kunnen lokale besturen, zowel financieel als in natura, ruimte maken voor welzijn en zorg.

19 **Bewaak mee de sociale functie van kinderopvang** (fiche 21) *Maak werk van een laagdrempelig Lokaal Loket Kinderopvang.*

Het Lokaal Loket is hét aanspreekpunt voor ouders die met een opvangvraag zitten. Niet alle ouders vinden echter even goed hun weg in een digitale omgeving. Zorg er daarom voor dat het loket ook een fysieke en toegankelijke locatie heeft, waar ouders makkelijk terecht kunnen met eventuele vragen. Gebruik het loket om ouders wegwijs te maken in het aanbod en proactief hun rechten te verkennen, bijvoorbeeld wat tussenkomsten en verlaagde tarieven betreft. Voor veel ouders is dit namelijk niet eenvoudig. Zorg dat ook lokale toeleiders, zoals de OCMW's, de consultatiebureaus van K&G, Huizen van het Kind, makkelijk terechtkunnen bij het Loket. Zo wordt het loket een open en proactieve bemiddelaar. Zorg er ten slotte voor dat zowel de medewerkers van het Lokaal Loket als de OCMW's families proactief kunnen ondersteunen bij het aanmaken van een attest inkomenstarief.

20 **Zorg voor voldoende buitenschoolse opvang.** (fiche 22) *Zorg voor een democratisch, sociaal en nabij aanbod.*

Verlies geen groepen uit het oog, maar voorzie een breed aanbod in alle wijken van de gemeente, dat toegankelijk is voor alle inkomensgroepen. De buitenschoolse opvang kan emanciperend werken, als een plek waar schoolachterstanden worden weggewerkt, waar kinderen nieuwe ontwikkelingskansen krijgen en kansen voor nieuwe ontmoetingen ontstaan. Verlies die emancipatorische functie niet uit het oog bij de programmering van het aanbod. Het concept van de Brede School kan hier inspirerend werken. Neem dit ook op in de beleidsdoelstellingen.

21 **Help klimaat en buurten vooruit met meer publiek groen** (fiche 11) *Maak van ontharding en vergroening een essentieel onderdeel van een gemeentelijk beleidsplan ruimte.*

Hou de doelstelling van het Lokaal Energie en Klimaat Pact om tussen 2021 en 2030 1m² per inwoner te ontharden voor ogen. Hanteer de 3/30/300-vuistregel. Iedereen moet vanuit zijn woning 3 bomen kunnen zien, zorg voor 30 procent bladerdek in elke buurt en maak dat elke inwoner toegang heeft tot een park of andere groene ruimte op maximaal 300 meter van de woning. Het is immers bewezen dat groen een positief effect heeft op het fysiek en mentaal welzijn. Koppel aan het beleidsplan ruimte ook een sociale dimensie door extra aandacht te hebben voor wijken waar kwetsbare gezinnen wonen.

22 Renoveer op wijkniveau (fiche 24) *Ondersteun burgerenergiecoöperaties en lokale energiegemeenschappen.*

Zo kunnen burgers, publieke instellingen en kmo's gezamenlijk hernieuwbare energieprojecten met sociale insteek opstarten in hun omgeving. Denk bijvoorbeeld aan zonnepanelen op een bedrijventerrein of publiek gebouw waar de groene stroom ook gebruikt wordt voor laadpalen die ter beschikking staan van de buurt. Of een coöperatieve windmolen waar een lokaal bestuur een aandeel voor mensen met een beperkt inkomen voorfinanciert zodat ook zij genieten van groene burgerstroom. Maar ook energieopslag in een wijkbaterij kan binnen een lokale energiegemeenschap gerealiseerd worden.

23 Versterk de lokale circulaire economie (fiche 26) *Ondersteun herstel- en deelinitiatieven van burgers en vrijwilligersverenigingen.*

Klusbib, Fietsbieb, Tournevie, ... Er zijn verschillende projecten vanuit het middenveld en burgers die inzetten op herstel en hergebruik. Hen ondersteunen kan met een subsidie, maar ook door ruimtes voor opslag en herstellingen kosteloos of tegen een kleine vergoeding ter beschikking te stellen. Of door gereedschap en herstellende van gemeentelijke diensten in te schakelen. Een gemeente kan ook een vrijwilligersverzekering voorzien.

24 Neem drempels inzake elektrische mobiliteit weg (fiche 27) *Voorzie in elke deelgemeente elektrische deelwagens en elektrische deelbakfietsen.*

We moeten niet alleen de omslag naar elektrische wagens maken, maar ook naar minder wagens. Voor wie een elektrische wagen te duur is en voor wie niet dagdagelijks een (tweede) wagen nodig heeft, kan een elektrische deelwagen een volwaardig alternatief zijn voor een eigen wagen. Alleen is het voor aanbieders van deelwagens vandaag weinig interessant om in buurten waar weinig vraag is een aanbod te voorzien. Er zijn vooral in landelijk gebied en sociale woonwijken nog drempels (verspreide bewoning, te weinig kennis, enkel digitale reservatiesystemen, te duur) waardoor deelmobiliteit niet van de grond komt. Nochtans kan het daar een interessante aanvulling zijn op het openbaar vervoersaanbod. Een lokaal bestuur kan stimulerend werken naar zowel aanbieders als burgers. Idealiter voorzie je een aanbod van deelwagens en deelbakfietsen aan een lokaal of een buurthoppinpunt waar ook andere mobiliteitsopties of lokale diensten aanwezig zijn. Koppel aan de opstart van een deelaanbod een kennismakingstraject voor de buurtbewoners dat voldoende tijd voorziet om het aanbod uit te testen. Maak afspraken met aanbieders rond sociale tarieven, voorfinanciering abonnementskosten en waarborgen en derdebetalersregelingen zodat ook mensen met een beperkt inkomen van het aanbod kunnen gebruik maken. Voorzie een opstartsubsidie voor aanbieders maar koppel dit aan voorwaarden rond toegankelijkheid voor kwetsbare gebruikers.

25 Zorg voor een mobiliteitsbeleid op maat van trappers, stappers en gebruikers openbaar vervoer + boost het openbaar vervoer (fiche 28) *Voer een circulatieplan in.*

Daarmee kan de gemeente doorgaand autoverkeer uit de centrumgebieden en woonwijken weren en omleiden via ringwegen. Dat creëert nieuwe (adem)ruimte voor zachte weggebruikers en bewoners. Zorg ervoor dat het plan gestoeld is op participatie van adviesraden en burgers en oog heeft voor sociale rechtvaardigheid zodat kwetsbare buurten de winsten ervaren en niet de lasten.

26 **Zorg voor een mobiliteitsbeleid op maat van trappers, stappers en gebruikers openbaar vervoer + boost het openbaar vervoer** (fiche 28)

Ondersteun niet-commerciële initiatieven die inzetten op fietsherstel, hergebruik van fietsen en verkeersveiligheid.

Door initiatieven van burgers en verenigingen die inzetten op fietsherstel en hergebruik te ondersteunen vergroot je het betaalbaar aanbod in de gemeente. Ook lokale groepen die werken rond verkeersveiligheid verdienen ondersteuning. Dit kan onder meer door middelen uit het verkeersfonds aan te wenden.

27 **Geef als gemeente het goede voorbeeld sociaal en duurzaam aan te kopen.** (fiche 29)

Eis respect voor milieu en mens in elke overheidsopdracht.

Integreer in elke overheidsopdracht de eis dat mensen- en arbeidsrechten en milieuvoorwaarden worden gerespecteerd. Bedrijven die niet aan ketenzorg doen moeten worden uitgesloten. Productfiches van de Vlaamse overheid die duurzaamheidscriteria voor overheidsaankopen formuleren en sectorinitiatieven die toezien op de toepassing van ketenzorg kunnen helpen bij de controle.

28 **Wees een gastvrije gemeente** (fiche 30)

Zet in op positieve beeldvorming van nieuwkomers.

Het bevorderen van een positieve beeldvorming gaat verder dan simpelweg het gebruik van representatieve of herkenbare afbeeldingen. Het houdt in dat je een thema dat vaak omgeven is door negatieve beeldvorming op een positieve manier presenteert. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn op bepaalde wijken, beroepen, groepen mensen, of moeilijke onderwerpen. In onze omgeving schuilen talloze diverse verhalen van individuen met verschillende achtergronden. Het is de verantwoordelijkheid van lokale besturen om deze verhalen op een positieve manier in beeld te brengen, met als doel het gevoel van inclusiviteit te versterken.

29 **Pak racisme en discriminatie aan** (fiche 31)

Betrek het middenveld bij het beleid rond discriminatie en racisme.

In gemeenten zijn er vaak heel wat organisaties die opkomen voor de belangen van verschillende groepen mensen, zoals mensen met een migratieachtergrond, mensen met een handicap, mensen in armoede, enzovoort. Deze organisaties weten veel over de problemen en de behoeften van hun leden. Luister naar deze organisaties en betrek ze bij het maken van beleid. Dit gaat breder dan enkel beleid rond racisme en discriminatie. Zij kunnen waardevolle informatie en inzichten geven over hoe beleid effectiever en inclusiever kan worden gemaakt. Het betrekken van deze organisaties bij het beleid is niet alleen eerlijk, maar ook essentieel voor het bevorderen van gelijkheid en het bestrijden van discriminatie in de gemeente.

30 **Zorg voor huisvesting van nieuwkomers** (fiche 34)

Steun burgerinitiatieven die zich bezighouden met woonkansen voor nieuwkomers.

Anderstalige nieuwkomers en mensen in kwetsbare maatschappelijke posities ondervinden vaak hindernissen bij het vinden van geschikte huurwoningen. Om hen te ondersteunen bij het verkrijgen van betaalbare en goede huisvesting, bieden burgerinitiatieven soms assistentie. Ze ondersteunen bij het leggen van contacten met vastgoedmakelaars, het doorzoeken van advertenties en bieden begeleiding tijdens huisbezoeken. Ze verdienen erkenning en subsidiëring door de gemeente.

Fiche moderator

World Café methodiek (medium)

WAT DOET DE MODERATOR?

60 minuten

Ronde 1: Wat leeft er in mijn gemeente? (15 minuten)

- heet iedereen welkom aan tafel
- schetst de hoofdvraag: **‘Waarop moet de gemeente inzetten tijdens de volgende legislatuur?’**
- legt de focus op een positieve benadering
- licht de eventuele vooraf gemaakte keuzes kort toe
- verdeelt de post-its en schrijfgerief aan alle deelnemers
- geeft eventueel inspiratie door bijvragen:
  - Wat is er nu al en wat is er te kort?
  - Wat komt nu te weinig aan bod?
  - Waarop moeten we niet inzetten of wel inzetten?
  - Wat leeft er in de gemeente?
- laat de deelnemers na de individuele denksessie één voor één hun input voorstellen
- vraagt door naar concrete voorbeelden
- clustert de input op een overzichtsblad en legt gelijkaardige elementen samen

Ronde 2: Analyse mogelijke opties (15 minuten)

- stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: **‘Wat zijn nu voor ons de topprioriteiten?’**
- overloopt de input van de vorige ronde en legt waar nodig gemaakte redeneringen uit
- laat de deelnemers stemmen over de verschillende insteken
- bepaalt op basis van deze stemming waar de groep verder mee aan de slag gaat
- initieert een open uitwisseling over prioritaire uitdagingen, problemen, ... clusters met focus op analyse
- stelt indien nodig extra vragen ter inspiratie:
  - Vraag door op de waarom van bepaalde elementen
  - Waarom verloopt iets vandaag op deze manier in de gemeente?
  - Wat zijn achterliggende redenen of mechanismen die we moeten ‘overwinnen’?
  - Wat hebben de inwoners concreet nodig?
  - Welke oplossingen kunnen burgers zelf opzetten?

Ronde 3: Opportuniteiten op korte termijn (15 minuten)

- stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: **‘Welke to do’s willen we in de opportuniteitennota?’**
- past deze vraag toe op de verschillende insteken die uit vorige rondes zijn overgebleven
- begeleidt de groep naar consensus of consent
- houdt de focus op een zo concreet mogelijk uitgewerkt plan per item: omschrijving van het idee, randvoorwaarden, betrokken actoren, goede praktijken en voorbeelden
- stelt indien nodig extra vragen ter inspiratie:
  - Waar moet het gemeentebestuur op hun 2e werkdag aan beginnen?
  - Waarin moet geïnvesteerd worden?
  - Voor welke elementen kunnen inwoners zelf de regie in handen nemen?
- zorgt dat de concrete to do’s genoteerd worden (doet dit zelf of stelt iemand aan)
- houdt er rekening mee dat bepaalde insteken uit vorige rondes belangrijk genoeg zijn om mee te nemen in de opportuniteitennota zonder dat de groep tot een concrete uitwerking komt. Door dit thema te benoemen en het probleem te omschrijven met de opdracht voor het beleid om tot een oplossing te komen, kan het toch opgenomen worden.

Fiche moderator

World Café methodiek (large)

WAT DOET DE MODERATOR?

120 minuten

Ronde 1: Wat leeft er in mijn gemeente? (40 minuten)

- heet iedereen welkom aan tafel
- schetst de hoofdvraag: **'Hoe ziet mijn ideale stad of gemeente eruit in 2040?'**
- legt de focus op een positieve benadering
- verdeelt post-its en schrijfgerief aan alle deelnemers
- geeft eventueel inspiratie door bijvragen:
  - Wat is er nu al en wat is er te kort?
  - Wat komt nu te weinig aan bod?
  - Waarop moeten we niet/wel inzetten?
  - Wat leeft er in de gemeente?
- laat de deelnemers na de individuele denksessie één voor één hun input voorstellen
- vraagt door naar concrete voorbeelden
- clustert de input op een overzichtsblad en legt gelijkaardige elementen samen

Ronde 2: Analyse mogelijke opties (40 minuten)

- stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: **'Welke belangrijke stappen moeten nog gezet worden in de stad of gemeente om dit ideaalbeeld te bereiken?'**
- past deze vraag toe op alle thema's die tijdens de vorige ronde aan bod zijn gekomen.
- overloopt kort de input van de vorige ronde en legt waar nodig gemaakte redeneringen uit
- laat de deelnemers stemmen over de verschillende insteken
- bepaalt op basis van deze stemming waar de groep verder mee aan de slag gaat
- initieert een open uitwisseling over prioritaire uitdagingen, problemen, .. clusters met focus op analyse
- stelt indien nodig extra vragen ter inspiratie:
  - Vraag door op de waarom van bepaalde elementen
  - Waarom verloopt iets vandaag op deze manier in de gemeente?
  - Wat zijn achterliggende redenen of mechanismen die we moeten 'overwinnen'?
  - Wat hebben de inwoners concreet nodig?
  - Welke oplossingen kunnen burgers zelf opzetten?

Ronde 3: Opportuniteiten op korte termijn (30 minuten)

- krijgt een nieuwe groep voor zich volgens interesse en keuze van de deelnemers
- krijgt één of meerdere thema's aan zijn groep toegewezen
- stelt de onderzoeksvraag van deze ronde voor: **'Welke to do's willen we in de opportuniteitennota?'**
- past deze vraag toe op de verschillende toegewezen thema's aan deze groep
- begeleidt de groep naar consensus of consent
- houdt de focus op een zo concreet mogelijk uitgewerkt plan per item: omschrijving van het idee, randvoorwaarden, betrokken actoren, goede praktijken en voorbeelden
- stelt indien nodig extra vragen ter inspiratie:
  - Waar moet het gemeentebestuur op hun 2e werkdag aan beginnen?
  - Waarin moet geïnvesteerd worden?
  - Voor welke elementen kunnen inwoners zelf de regie in handen nemen?
- zorgt dat de concrete to do's genoteerd worden (doet dit zelf of stelt iemand aan)

Team Maatschappelijke Innovatie

PROVINCIE	REGIO	MAATSCHAPPELIJK INNOVATOR	
West-Vlaanderen	Oostende	anuschka.dildick@beweging.net	
West-Vlaanderen	Brugge	eefje.duyvejonck@beweging.net	
West-Vlaanderen	Roeselare	jasminka.poppe@beweging.net	
West-Vlaanderen	Kortrijk - Westhoek	francis.devlamynck@beweging.net	
Oost-Vlaanderen	Waas en Dender	tom.vanlierde@beweging.net	
Oost-Vlaanderen	Zuid-Oost-Vlaanderen	koen.browaeyns@beweging.net	
Antwerpen	<i>stadscoördinator</i>	karolien.huyghe@beweging.net	
Antwerpen	Antwerpen	peter.mees@beweging.net	
Antwerpen	Mechelen	tom.vermeylen@beweging.net	
Antwerpen	Kempen	bart.wynants@beweging.net	
Brussel	<i>stadscoördinator</i>	tijs.degeyndt@beweging.net	
Vlaams Brabant	Vlaams-Brabant	sofie.neyens@beweging.net	
Vlaams Brabant	Leuven	michiel.brems@beweging.net	
Limburg	Noord-Limburg	arne.aerts@beweging.net	
Limburg	Zuid-Limburg	bart.bynens@beweging.net	

lieven.vanbelle@beweging.net

Directeur Cluster Maatschappelijke Innovatie

Samen met deze partners bouwen wij aan een

Sterk Netwerk

